

LA NOVA TRES I QUATRE

«Una llibreria per al futur»

Si hi ha un nom que identifique llibres i país, aquest és Tres i Quatre, que ha obert, ara, unes noves portes al carrer

Carles Gàmez

Un, dos, Tres i Quatre... Parlar de la llibreria Tres i Quatre ens porta irremeiablement a la història del valencianisme contemporani, aquell que obria els ulls (i les pàgines) amb *Nosaltres els valencians* i els acordes elementals i existencialistes de la cançó *Al vent*. Ha estat l'«Stazione Termini» obligatòria de la intel·ligència local i de fora (un Alberto Moravia viuria *in situ* les ires explosives dels GAL *avant la lettre*), quan els llibreters, a més de vendre llibres, feien funcions de bomber amb un exemplar d'*El Capital* en una mà (en versió sud-americana) i l'extintor en l'altra.

Han passat disset anys des d'aquell any de gràcia de 1968 en què la llibreria Tres i Quatre obria les portes/aparadors amb el primer volum de les obres completes de Joan Fuster. El pop-art, la minifalda i el *swinging London* es trobaven en la màxima esplendor. Serrat acabava de deixar «plantat» don Manuel Fraga i la seua operació eurovisiva, Raimon celebrava un recital històric al campus madrileny i a París s'inventarien els *grafitti*-eslògans més meravellosos de tota la dècada. Un Fuster de mil cares, colorista, warholià, emergia al carrer Pérez Bayer, de la mà de l'equip Realitat. Fuster, que ja havia merescut les atencions del nostre pop genuí i faller, en forma de ninot combustible, batejava amb la seua imatge el santuari oficial de la 2a renaixença valenciana. Alfaro s'encarregaria de la «direcció artística» del local. El *boom* de les llibreries valencianes-valencianistes s'havia iniciat.

A l'entorn de la llibreria naixerien altres activitats al cant coral de «fer

JESÚS CISCAR

JESÚS CISCAR

Un espai dissenyat per Emili Giménez.

país», l'editorial Tres i Quatre, amb una dedicació exclusiva a l'àrea catalanoparlant, i més tard, els Premis Octubre, els «Nobels valencians» de la literatura, «bete noire» dels governadors de l'*Ancien Regime*. Pels seus jurats desfilarien les principals *stars* dels Països Catalans, fins i tot un Manuel Broseta o una M. Consuelo Reyna, en el «desgel» de *Las Provincias* o «la primavera que mai no fou». Joan Brossa a punt va estar de

donar-li el seu vot al menú dels Octubre, i Fabregat sospirava per unes falles folles fetes foc.

Avui, una nova llibreria Tres i Quatre acaba de nàixer, ¿qui va dir allò d'«aggiornar-si» o morir?). Una llibreria que ha comptat amb un protagonista d'excepció, l'arquitecte Emili Giménez (entre d'altres, el Palau de l'Almirall i el futur IVAM), que ha dissenyat un espai clar, senzill; un espai per allotjar les aventures de Peter i Wendy, el *Bestiari* de Pere Quart, els poemes de Luis Cernuda i Gil de Biedma, Emma Bovary i Julien Sorel, Tintin i Philip Marlowe, Tirant lo Blanch i Barbarella... En una època en què les biblioteques es plantegen i qüestionen el seu paper davant la societat, amenaçades per la imparable extensió de la «dis-coteca d'Alexandria», la llibreria ha de jugar, ha de continuar exercint el seu paper de pont actiu, propagador, obert, en el desenvolupament cultural de l'individu.

No ha estat en l'ànim de l'arquitecte Emili Giménez jugar a fer la «postllibreria». Fora de vel·leïtats estètiques d'aquest tipus, ha tractat de fer un espai al més diàfan possible,

dintre d'unes línies hereues de l'avantguarda històrica europea. Com ell diu, «compensant la possible fredor amb la calor/color que dóna el llibre, els llibres».

Utilitzant materials industrials, tots disponibles en el nostre mercat, el disseny-esquelet interior de la llibreria es compon d'unes llargues prestatgeries de vidre armat (uglàs), amb perfils d'alumini; desterrant, així, el tradicional prestatge de fusta o el més modern de metall, per uns suports més «lleugers» i transparents, que lleven pes a un espai per ell mateix dens, bigarrat, per una «línia més clara».

Una gran eix lluminós divideix longitudinalment el sostre, mentre al centre de l'espai quadrangular, al voltant d'una grossa columna corbusiana (Giménez *dixit*), es situa el mostrador-caixa. Un petit «living-room» al fons de la llibreria, amb butaques d'Òscar Tusquets completa

Una línia més clara.

l'espai. A l'exterior, com diu Emili Giménez, s'ha buscat una «solució vienesa»: dos grans aparadors amb porta central, que esdevenen una espècie de murs transparents, coronats pel clàssic logotip de la llibreria sobre una post de xapa foradada. Els aparadors apareixen revestits amb un gres que els dóna un aspecte asèptic i refinat, on destaquen unes de les peces clàssiques de la llibreria: la ceràmica gallega de Sargadelos, plena de referències cèltiques i nacionals. Els Octubre d'Alfaro acaben de conformar un aparador decididament «humanista».

Si el fotògraf d'aquell film de Dönen (*Una cara con àngel*) buscava per a la seua model el paisatge d'una llibreria de Greenwich Village, per fotografiar la dona moderna, segurament l'actual llibreria Tres i Quatre seria l'escenari ideal per a rodar algun videoclip per part de la nostra avantguarda i post-post.

Premis d'Octubre. Una setmana de debats

Confirmar conceptes, noms, estètiques...

Sí la XIV Convocatòria d'uns premis com els Octubre, una de les jàseres de la nostra història literària més recent, és, per se, un factor d'animació i controvèrsia cultural gens negligible, enguany, a més, els actes a celebrar coincidiran amb la inauguració del nou local de 3 i 4 i amb el III Col·loqui d'Historiadors i Crítics de la Literatura Catalana, organitzat per l'associació d'Escriptors en Llengua Catalana. Tot plegat, una bona ocasió per a discutir o confirmar conceptes, títols, noms i estètiques...

El primer acte de la setmana tindrà lloc dimarts dia 22 a les 7'30 de la vesprada: la inauguració del nou local de 3 i 4, al carrer de Pérez Bayer, 11, de València, molt prop de l'antic local, amb la presentació de Punts de meditació, el darrer llibre de Joan Fuster. Un suggestiu recull d'articles publicats els darrers anys a Serra d'Or i Diario de Valencia, que poden servir per fer reflexionar amb més agudesa sobre fenòmens i actituds que ens són ben pròxims.

El dia 23, a la mateixa hora, hi haurà una taula redona —debat sobre el darrer Premi d'Octubre d'assaig, l'excel·lent Crítica de la nació pura, de Joan Francesc Mira. Un

sucós punt de partida per al comentari d'una sèrie diversa, i substancial també, d'interlocutors: J. F. Mira, Alfons Cucó, Ernest Garcia i Josep Guia. Max Cahner hi actuarà com a moderador. Si la cosa va bé, n'hi haurà per a contar-ho.

El dia 24, a les dotze del migdia, J. Pérez Montaner i Antoni Ferrando presentaran una nova antologia de poesia catalana al País valencià: La vella pell de l'alba, a cura d'Antònia Cabanilles, que ha suscitat una certa expectació en el gremi, i obres d'assaig, de Vicent Salvador i Ricard Blasco, respectivament: Tebeos per a intel·lectuals (25 anys d'assaig al País Valencià, 1960-1985), i La insolent sàtira antiga. La ben provada vàlua intel·lectual dels autors avala, de bestreta, l'interès d'aquests dos darrers volums.

El mateix dia, al saló d'actes de la facultat de Filologia de València, on es realitzaran els actes, s'obrirà, amb la intervenció del director del Departament d'Estètica, Romà de la Calle, el III Col·loqui d'Historiadors i Crítics de la Literatura Catalana, que, en aquesta ocasió, estudiarà les relacions entre art i literatura.

En aquesta primera jornada, el tema triat serà: «Els artistes plàstics llegeixen poesia». Hi intervindran creadors de la categoria de J. P. Viladecans, Ricard Vaccaro, Andreu Alfaro, Esther Boix i Manuel Boix.

El dia 25, a les 6'30 de la vesprada, aquest màgic amable que és Joan Perucho ens parlarà de les connexions entre literatura i arts plàstiques. Seguidament, sota el títol: «Els poetes interpreten propostes plàstiques» hi intervindran Narcís Comadira, Joan Navarro, Josep Marí, Josep Palacios i Ricard Creus. Una nòmina summament suggestiva de poetes per a un acte que cal no perdre's.

Per fi, l'encara llunyà dia 26 es concediran els Premis Octubre, una convocatòria quasi mítica, però sempre sorprenent.

Una setmana, doncs, atapeïda d'ofertes culturals, novetats editorials i debats conduïts pel alguns dels noms que més pesen, a hores d'ara, dins la cultura catalana. Esperem que l'altura dels plantejaments vencerà la càrrega de protocol que solia, tantes vegades, aquesta mena d'actes. Llavors, pot ser un banquet per a la ment.

Enric Sòria